

Özyeğin Üniversitesi'nde 1 Ekim Dünya Yaşlılar Günü Kapsamında "18 Yaşıma Öğütler: Yaşlılar Arası Köprü" Belgesel Lansmanı Yapıldı

Özyeğin Üniversitesi Şiddet ve Hukuk Laboratuvarı üyesi öğrencilerin İstanbul Darülaceze Müdürlüğü iş birliğiyle ve Sivil Düşün Programı desteğiyle çektiği "18 Yaşıma Öğütler: Yaşlılar Arası Köprü" belgeseli lansmanı, 1 Ekim Dünya Yaşlılar Günü kapsamında Çekmeköy Kampüsü'nde gerçekleşti

Özyeğin Üniversitesi bünyesinde ÖzÜ Şiddet ve Hukuk Laboratuvarı'nın İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Sağlık Dairesi Başkanlığı İstanbul Darülaceze Müdürlüğü iş birliği ile geliştirdiği ve Avrupa Birliği (AB) Sivil Düşün Programı tarafından da desteklenen projesi kapsamında, üniversiteler bünyesinde ilk kez gerçekleştirilen bir etkinliğe ev sahipliği yaptı. 2023 yılı Türkiye Yaşlı Profili Araştırması'nı baz alan ve yaşlı bireylerin geçmişlerine neden mutlu bakmadıklarını anlamanın, fırsatları olsa hayatlarında neyi farklı yapmak istediklerini araştırmanın ve yaşlılara hak temelli yaklaşıma dair farkındalık kazandırmak amacıyla ÖzÜ Şiddet ve Hukuk Laboratuvarı üyesi 6 öğrenci, *18 Yaşıma Öğütler: Yaşlar Arası Köprü* adlı belgeseli çekti. Belgeselin lansmanı, Birleşmiş Milletler tarafından (BM) 1991'den bu yana kutlanan Dünya Yaşlılar Günü kapsamında, 1 Ekim 2024'te Özyeğin Üniversitesi'ndeki Yaşlı Hakları Sempozyumu'nda yapıldı.

Akademisyenlerin ve alanda çalışan uzmanların konuşma yaptığı panelden ve üniversite öğrencilerinin sunduğu poster bildiri oturumundan oluşan sempozyuma ve belgesel lansmanına; Özyeğin Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Barış Tan'ın ve İBB İstanbul Sağlık Dairesi Başkanı Dr. Öğr. Üyesi Önder Yüksel Eryiğit'in yanı sıra İstanbul Darülaceze Müdürlüğü sakinleri, Özyeğin Üniversitesi öğretim üyeleri ve öğrencileri, İBB yetkilileri ve çalışanları ile yaşlı hakları alanında çalışan sivil toplum kuruluşu temsilcileri, hukukçular ve konuya ilgili yaklaşık 150 kişi katıldı.

Türkiye'de Yaşlıların Yalnızken Kendini Güvende Hissetme Oranı Düşük

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından Mart 2024'te yayımlanan 2023 yılı Türkiye Yaşlı Profili Araştırması'na göre; her 100 yaşlı bireyden 13'ünün acil durumda arayabileceği kimsesi yok. Her 100 yaşlı bireyin 13'ü evde yalnızken kendini güvende hissetmiyor ya da kısmen güvende hissediyor. Bu oran erkek yaşlı bireylerde %9 iken, kadın yaşlı bireylerde ise %17. Araştırma; kadın yaşlı bireylerin erkek yaşlı bireylerden iki kat daha güvensiz hissettiğini ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin yaştan bağımsız olarak her yaşta yaşandığını ortaya koyuyor.

Araştırma bulgularından hareketle yapılan analizler ise çarpıcı sonuçlar ortaya koyuyor. Buna göre her 100 yaşlı bireyin 24'ü son 12 ay içinde yaşadıkları konutların içinde ya da dışında düşmüş. Bu bireylerden sokakta yürürken ya da karşıdan karşıya geçerken düşenlerin oranı %32 iken, buldukları odada ya da evlerinin salonlarında düşenler verilerin %29'unu, banyoda ya da tuvalette düşenler ise %18'ini oluşturuyor. Düşme ve travma bulgularının kaza, istismar veya ihmal sebepli olma olasılığı; yaşlıların yaşadığı düşme eylemlerine şüpheyle

yaklaşılmasını gerektirebiliyor. Düşme ve travma bulgularının hukuki takip gerektirebilecek adli süreçlere evrilme olasılığı; ilgili alanlarda çalışan profesyonellerin algılarının her türlü olaya ve duruma karşı tedbirli olmalarını elzem kılıyor.

Türkiye'deki Yaşlıların Yaklaşık Dörtte Biri Geçmişini Mutlu Anmıyor

Araştırmanın bir diğer önemli çıktısına göre ise, Türkiye'de yaşayan her 100 yaşlı bireyin 27'si geçmişlerini mutlulukla anımsamıyor. Kadınlarda geçmişi mutlu olarak hatırlamama oranı %29 iken, erkeklerde bu oran %24 olarak ölçülüyor.

Yaşlılar, çocuklar ve kadınlar başta olmak üzere tüm kırılgan grupların haklarının korunmasına ve onlara yönelik şiddetle mücadele etmek isteyen gönüllü Özyeğin Üniversitesi öğrencilerinden oluşan Şiddet ve Hukuk Laboratuvarı; AB Sivil Düşün Programı destekli projeleri ile yaşlıların haklarını, durumlarını, özelliklerini, gençlere söyleyeceklerini, öğütlerini ve saygıyı, farkındalığı, ayrımcılık yapmamayı ve gündelik söylemlerde daha dikkatli olmayı gençlere aşılama hedefliyor. Projenin diğer amaçları arasında; yaşlı hakları, gençlik hakları ve ayrımcılıkla mücadele ve eşitlik konularına da odaklanarak yaşlıların iyi olma hallerini korumak, yaşadıkları hak temelli sorunları (sosyal dışlanma, ayrımcılık, yok sayılma gibi) ifade edebilmelerini sağlamak ve toplumda görünürlüklerini artırmak da yer alıyor.

Proje kapsamında Özü Şiddet ve Hukuk Laboratuvarı üyesi 6 öğrenci, İBB'nin Kayışdağı ve Kartal semtlerindeki huzur evlerinde kalan ve röportaj tekliflerine olumlu yanıt veren 20 yaşlı birey ile cep telefonlarını kullanarak röportaj ve çekim yaptı. Toplamda 600 dakikaya yakın elde edilen görsel-işitsel malzemenin 30 dakika olacak şekilde kurgulanmasıyla ortaya; birbirinden dokunaklı yaşanmışlıkları ve hayatın içinden çıkan gerçek yaşam hikâyelerini içeren *18 Yaşıma Öğütler: Yaşlar Arası Köprü* belgeseli çıktı.

Belgesel çekimlerinde yaşlı bireyler kendilerini ve ihtiyaçlarını ifade etme fırsatı buldu; Özü öğrencileri ile yaşlı bireyler arasında empati, saygı ve sevgi köprüleri kuruldu. Görüşmelerde yaşlı bireyler gündelik hayattaki sosyal dışlanmışlıklarını; muayene için doktora gittiklerinde hekimlerin kendilerine değil yanlarındaki yetişkin çocuklarına bakarak anlatması ve her ne kadar iyi niyetle yapılsa da bunun da kendilerinde görünmezlik, değersizlik ve yok sayılma gibi hislere neden olması gibi çarpıcı örneklerle dile getirdi. Elde edilen bu çıktıların yaşlı hastalara bakan 75 hekimle paylaşılması ise, projenin toplumsal değişime ve etkiye katkı sağlama konusundaki önemini ortaya koydu. Görüşmelerde yaşlılara kendilerini ifade etme ve çocukken yaşadıkları travmaları anlatma imkânı verilmesi, yaşlıların arınma sürecine de katkıda bulundu. Bu da, 50-60 yıl önce yaşanan bir istismarın izlerinin yıllar sonra ortaya çıkabileceğini; bu nedenle şiddetin ve istismarın öncelikli ve çokdisiplinli boyutlarda ele alınması gereken bir sorun olduğunun altını çizdi.

Proje Künyesi:

18 Yaşıma Öğütler: Yaşlar Arası Köprü (2024, 30 dakika)

Proje Danışmanı: Prof. Dr. Özlem Yenerer Çakmut
Proje Yürütücüsü / Koordinatörü: Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Reva
İBB Sağlık Dairesi Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Önder Yüksel Eryiğit
İBB İstanbul Darülaceze Şube Müdürü: Tülay Aytekin Aktaş

Proje Sanat Koordinatörü: Orhun Erdenli
Proje Sanat Asistanı: Burak Can Çatan
Proje Genel Asistanı/Görüşmeci: Aylin Suna
Proje Lojistik Asistanı/Görüşmeci: Zeynep Onat
Proje İletişim Asistanları/Görüşmeci: Ceylin Seyhan, Mehmet Yiğit Karakuş
Proje Sosyal Medya Asistanı/Görüşmeci: İlayda Mert
Görüşmeci: Emin Aksu

Proje kapsamındaki faaliyetleri takip etmek için:
<https://www.instagram.com/ozusiddetvehukuklab/>

Özyeğin Üniversitesi Hakkında

Yaşamla iç içe, yenilikçi, yaratıcı ve girişimci bir araştırma üniversitesi olan ve girişimci bir öğrenim merkezi olarak topluma hizmet vermek amacıyla Hüsnü M. Özyeğin Vakfı tarafından 2007’de kurulan Özyeğin Üniversitesi; yükselen mesleklerde derinlemesine bilgi sahibi, yabancı dile hâkim, iletişim ve bilgi teknolojileri kullanımında yetkin, uygulama becerisi olan, girişimci, çevresinde ve çalışacağı kurumlarda fark yaratacak bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Başarılı öğrencilerin, şartları ne olursa olsun kaliteli eğitime ulaşabilmeleri gerektiğine inanan Özyeğin Üniversitesi, Çekmeköy’deki kampüsünde 7 fakülte, 3 enstitü ve 1 yüksekokulu ile 25 lisans, 36 yüksek lisans ve 10 doktora programıyla eğitim vermektedir. Birleşmiş Milletler’in “Sürdürülebilirlik Kalkınma Hedefleri” doğrultusunda yaptığı etkisi yüksek ve fark yaratan sürdürülebilirlik odaklı çalışmaları ile, Times Higher Education (THE) Impact Sıralaması’nda dünya genelinde altı (6) yıldır üst üste Türkiye’deki vakıf üniversiteleri arasında ilk sırada yer alan Özyeğin Üniversitesi, 2024 THE Asya Üniversiteleri ve Genç Üniversiteler Sıralamaları’nda ise Türkiye’deki en iyi beş vakıf üniversitesinden biri olmuştur. Özyeğin Üniversitesi, THE Genç Üniversiteler Sıralaması’nda, son 20 yılda kurulan vakıf üniversiteleri arasında dünyada ikinci sırada yer almaktadır.